

Ut garueag ne hāiasoag ma hāiasoag ne la nā

Unite
against
COVID-19

Kat 'es tēet ra nōnō ka 'āe pā far hāiasoag. 'E 'os la garue ag'esea 'e av te'is, tae ma 'on famōr ma ut garueag ne la pō la nā hāiasoag se 'āea. Te'is fāeag puer'āk, k̄ainag sal ma 'amnāk ne la hāiasoag se tē ne 'āe pā 'ese. Nōnō ka 'āe kat 'inea fāeag fakfifis 'e ra, ma 'āe la pō la faksor'āk la iris la nā ta famorit ne la pō la hōl'ākia 'ou fāeag ta 'e av ne 'āe he' se maj tūtū ne matanitū ta.

<p>'E av ne ta tēet ne pēfā'it sok a'ferehit</p>	<p>He' se 111 se Fire and Emergency, Pirismāne, ne Ambulance.</p>	<p>111 (Emergency Line)</p>
<p>Se puer'āk lelei se māūr fakforo</p> <p>Iā tē pumuet la gat ke av far hāiasoag nōnō ka 'āe kat ne'ne' ra. 'Āe kat a'noa ra la tār se ta tēet.</p>	<p>Nōnō ka 'ou foro sun, ne 'āe pō 'e masā' ta ne faki'oag ne COVID-19, la' la kel'āk.</p> <p>He' se 'ou Tāk ta, ne he' se Healthline la a'fai se puer'āk lelei se māūr fakforo ma rogrog aier ne la nā 'e iris ne rak ka majāu se maj ne garue te'is.</p>	<p>0800 358 5453 (nampā ne Healthline ta – se puer'āk lelei ne mou se COVID-19)</p> <p>0800 611 116 (nampā ne Healthline ta – se puer'āk lelei se māūr fakforo)</p> <p>www.healthpoint.co.nz</p>
<p>Se puer'āk lelei se māūr fakforo 'on lā'riri susu ma lele'a</p> <p>Hoi'āk nōnō ka 'āe 'inea, ma 'on le'et 'āe la pō la hāifāeag nōnō ka pā 'es.</p>	<p>He' se Plunket ne hāifāeag ma nās ne mou se ut garueag te'is Plunket.</p> <p>Nampā ne PlunketLine la he' ka kat tōg 'e ra se ö'ö' ne pā 'es hāiasoaga ma puer'āk lelei ne la pō se k̄aunohoga, k̄ainaga ma lelea' ne matā' se lā'riri'i.</p>	<p>0800 933 922 (PlunketLine)</p>
<p>Se hāiasoag se 'af'af ne filo'u (mental health) ne tēet ne kat lelei ra se 'ou māuri ma noanoa la rou (addiction)</p>	<p>He' ne nā ta fāeag luket se 1737 la hāifāeag ma le'et ne rak ka majāu se hanhap te'is la hāiasoag.</p> <p>Se hāiasoag ne iof'āk pāu se tē 'i, 'āe la pō se' ma la he' se Depression Helpline ne Alcohol Drug Helpline.</p>	<p>1737 (1737 Helpline) 1737.org.nz</p> <p>0800 111 757 (Depression Helpline)</p> <p>0800 787 797 (Alcohol Drug Helpline)</p>
<p>Se hāiasoag se ūake ma hāipanāuag 'e lalaog k̄aunohoga ne rē kok ne ta le'et ne tē se leleit se ta le' hoi'akit (sexual violence)</p> <p>Kat 'es tēet ra nōnō ka 'āe pā rou 'ou k̄a'ūpiāg ta la matā'ua 'āe ne ta le' hoi'akit. Nōnō ka 'āe kop la rou 'ou ut nohoag ta, ma 'on hāiasoagat tāla nāaf.</p>	<p>He' se 111 nōnō ka 'āe ne ta le' hoi'akit pā a'sok ta tē se leleit se 'ou māuri ne pā re mane'ākia 'oris māuri.</p> <p>Sākior se ut garueag ne la pō la hāiasoag 'e ut ne 'āe noho e, he' se Family Services 211 helpline.</p> <p>He' se Women's Refuge la pō la nā puer'āk lelei, hāiasoag, ma ut la noho ne kat mamār 'e av ne 'āe agtāu ma ūake ne ta te raksa'at se 'ou māuri.</p> <p>Ut te'is Elder Abuse Helpline iā utut ne kat tōg ra ka iof'āk se famōr mamfua ne pā hāifāeag nōnō ka iris ne ta le'et ne iris 'inea agtāu ma panāu tē ne ta le'et rē raksa' se irisa.</p>	<p>111 (Emergency Line)</p> <p>0800 211 211 (Family Services 211 Helpline) www.familyservices.govt.nz/directory/</p> <p>0800 733 843 (Women's Refuge)</p> <p>0800 32 668 65 (Elder Abuse Hotline)</p>
<p>Se tēet nōnō ka kokon se māūr lelei ma noh ū 'on ta le' mea'me'at</p>	<p>He' se Oranga Tamariki nōnō ka ta māūr 'on ta le' mea'me'at ne le' haharāgit kat noh lelei ra ne ū, ne kat matā' a'lelei ra se 'oris māuri, ne noh vāe 'e 'oris o'o'i ne famōr ne matā' se irisa.</p>	<p>0508 326 459 (Oranga Tamariki) www.orangatamariki.govt.nz</p>
<p>Se hāiasoag se lelea' haharāgi</p>	<p>Maj te'is Youthline nā hāiasoag se te' ne lelea' haharāgi, ag'esea ma iris ne agtāu ma noanoa se 'oris māuri. Youthline ta nā hāiasoag ka kat tōg 'e ra 24/7.</p>	<p>Youthline</p> <p>He' ka kat tōg 'e ra se 0800 376 633</p> <p>Nā ta fāeag luket se 234</p> <p>Webchat: https://www.youthline.co.nz/</p>
<p>Hāiasoag se iris ne noh sousou 'e taono ma ut ne veko ma hag mānmanu</p>	<p>He' la hāifāeag ma ut te'is Rural Support Trust. Iris pō se' ma la rak'āk se 'āea ne ut tes 'atama tae la pō la nā hāiasoag se 'āea.</p>	<p>0800 787 254 (Rural Support Trust)</p>

<p>Pōag ne tēla'ā ne tē ne la 'es'ao se 'os nohnoho</p> <p>'Is 'atakoa kop la ma 'os tēla'ā ma tē ne la 'es'ao se 'os nohnoho fak se vāi ne 'af'af fakforo, ma figalelei ma se ās'āk la nōnō 'e 'ou hanue ta ka kat 'es'ra 'e tē 'i. Ma 'on sal ma'oit la pō la a'hele'uof tē 'i se 'āe.</p> <p>Nōnō ka 'āe kop la hoa' ta tēet se ta rī 'on le'et, se mao'āk 'āe kop la noh vāevā la hāiatāuag ma mīta ruā ma kapa'āk ta hā' ut het la fāua 'ou isū ma nuju.</p>	<p>Hāifāegag ma famōr ne la pō la hāiasoag se 'āea fak se 'ou kahunohoag ta, kaginaga, kāmāne'aga, ma iris ne noh 'eleaf se 'ou ut nohoag ta la 'io ne iris pō la a'hele'uof ta tē ne la 'es'ao se 'ou nohnoho.</p> <p>Nōnō ka pā 'es vāi se 'af'af fakforo, he' la hāifāegag ma koroat ne tōg'āk vāi se 'af'af fakforo.</p> <p>Ās'āk se ut ne la pō la hoa' roaf se 'ou hanue ta 'eu tēla'ā ne la togi fak se koroa ne tōg'āk tē se nohnoh 'on famori, ut ne hoa' tēhe'uag tēla'ā, ut ne ōs ma hā' a'vāh tēla'ā ma hāe 'ais nōnō ma a'mahmahan'ia la 'ānia, ut ne la tōg a'vāh 'eu tēla'ā (fakse My Food Bag ma Hello Fresh) ne ut la pō ma aier'āk la hoa' roa tēla'ā ne la togi se 'ou hanue ta:</p> <p>Nōnō ka pā 'es hāiasoag fak monē la togia 'eu tēla'ā, Work and Income tā pō la nā hāiasoag.</p> <p>Nōnō ka pā 'es mij ta 'eu tēla'ā, he' la hāifāegag ma utut ne nā tēla'ā ka kat tōg 'e ra – 'io se te' ut garueg 'i ne nā hāiasoaga.</p> <p>Nōnō ka 'āe ās'āk ma kat pō 'e ra ta hāiasoagat 'e te' ne sal 'atakoa ne rak'ākiof, hāifāegag ma 'ou Civil Defence and Emergency Management (CDEM) Group ne 'eleaf se 'āea.</p>	<p>Maj te'is Student volunteer army se lelea' ne noh 'e Auckland la a'hele'uof ta 'eu tēla'ā ka kat a'noa hāikeleag mafāt se mafāt https://shop.sva.org.nz</p> <p>https://shop.countdown.co.nz/shop/content/priority-assistance/ (Countdown)</p> <p>https://www.newworld.co.nz/shop (New World)</p> <p>'Io se ut te'is se te' ne nampā se Work and Income 0800 ma links.</p> <p>www.familyservices.govt.nz/directory/ (Foodbanks)</p> <p>www.civildefence.govt.nz/find-your-civil-defence-group/</p>
<p>Se hāiasoag fak monē</p> <p>Kop ma 'on hāiasoag se ut garueaga ma te' ne iris ne kotā a'u'uā se' 'e 'oris ut garueaga ne 'oris togi tuk se lopo, ne pā 'es hāiasoag se tōg ne tēla'ā.</p>	<p>Sākior se Work and Income website la ao hāiasoag fak monē ne pā 'es pōpōr ka tape' ma se hāiasoag ne la noh sok'ākiof 'e laloag ne ta av roat.</p> <p>'Āe la pō se' ma la far'āk la pō ta hāiasoag ti'ut ma sākior se 'ou la pō ne hāiasoag te'is se tēla'ā.</p> <p>'Āe la pō se' ma la a'es'ao'āk 'e COVID-19 financial support tool 'e webiste te'is Unite Against COVID-19 la 'io ne hāiasoag tes ta 'āe la pō.</p>	<p>www.workandincome.govt.nz</p> <p>https://my.msd.govt.nz/ (Food grant & benefit app)</p> <p>0800 559 009 (Sāe ofrāu la he')</p> <p>0800 552 002 (Se famōr mamfua fāu 65+)</p> <p>0800 88 99 000 (Se lā'riri' rako)</p> <p>www.Covid19.govt.nz/business-and-money/financial-support/covid-19-financial-support-tool/</p>
<p>Se hāiasoag ma puer'āk lelei se ut nohoag ne kop la noh tōg se ta le'et</p>	<p>He' se Tenancy Services se rogrog ne mou se 'ou ne'ne' fak foho.</p>	<p>0800 836 262 (Tenancy Services)</p> <p>www.tenancy.govt.nz</p>
<p>Se hanhap ne mānmanu 'oris nohnoho</p>	<p>He' se Ministry for Primary Industries nōnō ka kokon'āk ta tēet hūn se mānmanu ma rak'āk se irisa nōnō ka ta le'et rē raksa' se ta mānmanut.</p> <p>Se te' ne tē pōpōr ne pā rak'āk mij hūn se mānmanu, 'āe la pō se' ma la he' se ut garueag te'is SPCA Centre.</p>	<p>0800 00 83 33 (MPI)</p> <p>https://www.sPCA.nz/report-animal-cruelty</p>
<p>Se hāiasoag se pesnese</p> <p>Se puer'āk lelei se hanhap fak garue ma hāiasoag se famōr garue tape' ma</p> <p>'Inea ne tē ne 'āe 'es puer ma ne'ne' fak foh sin 'e ut garueaga ma 'ou la matā' ne 'āe.</p> <p>Se te' ne rogrog hoi'āk se te' ne kaginag hāiasoag ne tore</p> <p>Ma 'on ut garueag ma'oit garue la 'io la te' ne famori la noh lelei 'e 'oris ut garueaga.</p>	<p>Te' ne pesnes 'e Niu Sirāgi ma iris ne garue se irisa la pō se' ma la pō hāiasoag ma puer'āk lelei 'e: hāiasoag fak monē ne matanitū ta la nā, aoag ne puer'āk lelei ne la nā ka kat tōg 'e ra ne ma tes ta 'on fuāg ne Tohiga ne noh sok'āk ne pesnese.</p> <p>Ut garueaga la pō se' ma la far hāiasoag ne iof'āk pāu se 'amnāk fak se jenjen ne famōr garue, māūr lelei 'on lelea' garue, ma noh tūpir se foh ne kop la a'sok hūn se māūr fakforo ma pār ne famōr garue 'e ut garuega.</p> <p>He' se Work and Income nōnō ka 'āe aoaoa ta 'ou garuet ne ma 'on garuet se ta le'et ne pā 'es garue.</p> <p>He' se Employment NZ ne sākior se website te'is se te' ne rogrog ne mou se 'ou 'es puer fak foho 'e av ne 'āe garue se ta ut garueaga.</p> <p>He' se Worksafe se te' ne rogrog ne mou se 'ou la matā' a'lelei ne 'āe 'e garue.</p> <p>Sākior se ut te'is Unite Against COVID-19 website.</p> <p>'On la hāiasoag se 'āe la a'tafa tē ne 'āe 'es puer sin (rights) ma te' ne tē 'āe kop la a'sok ma tūpir sin (obligations), ma nā ta hāiasoag ne 'āe kop la a'sok sin, he' se Citizens Advice Bureau.</p>	<p>North Island 0800 500 362</p> <p>South Island 0800 505 096</p> <p>0800 779 009 (Work and Income's Job Search line)</p> <p>www.workandincome.govt.nz</p> <p>0800 20 90 20 (Employment New Zealand)</p> <p>www.employment.govt.nz</p> <p>0800 030 040 (Worksafe)</p> <p>www.worksafe.govt.nz</p> <p>www.Covid19.govt.nz</p> <p>0800 367 222 (Citizens Advice Bureau)</p>

Te' ne rogrog ne tekam 'e COVID-19 website, Covid19.govt.nz, ne noh nā te' ne rogrog fo'ou. Rogrog 'i aier ka af'āk 'e 'Okosita 2021.